

Brussel, 3 oktober 2025
(OR. en)

13392/25

SOC 633
ANTIDISCRIM 89
FREMP 256

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	Bevordering van de rechten van personen met een handicap in de EU: uitdagingen, voortgang en blik op de toekomst – <i>Gedachtewisseling</i>

De delegaties vinden in de bijlage een oriënterende nota van het voorzitterschap over het bovengenoemde onderwerp, met het oog op de gedachtewisseling in de Raad Epsco op 17 oktober 2025.

Bevordering van de rechten van personen met een handicap in de EU: uitdagingen, voortgang en blik op de toekomst***Inleiding***

De waarden waarop de Europese Unie berust, zijn eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, gelijkheid en eerbiediging van de grondrechten. In tijden waarin deze waarden in veel delen van de wereld steeds meer in twijfel worden getrokken en betwist, blijft de Europese Unie een trouwe pleitbezorger van inclusie, gelijkheid en bescherming van de mensenrechten.

Het bevorderen van non-discriminatie en gelijke kansen voor iedereen – ook voor personen met een handicap – is niet alleen essentieel voor de instandhouding van onze kernwaarden, maar ook om inclusieve groei te stimuleren en het concurrentievermogen en de veerkracht van onze economie op lange termijn te versterken. Een inclusieve samenleving komt iedereen ten goede en draagt bij tot een innovatievere, samenhangendere en productievere Unie. Daarom is het volledig benutten van het potentieel van personen met een handicap niet alleen een morele verantwoordelijkheid, maar ook een sociale en economische noodzaak.

In het licht van deze overwegingen blijft het van essentieel belang om de rechten van personen met een handicap op alle beleidsterreinen verder te bevorderen en de doeltreffende uitvoering van de verbintenissen van de EU, zoals hieronder uiteengezet, te waarborgen.

Achtergrond

De **strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030** biedt een alomvattend beleidskader om de rechten van personen met een handicap te bevorderen. De in 2021 aangenomen strategie ondersteunt de volledige uitvoering van het **Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap**, waarbij de EU en alle lidstaten partij zijn. Het weerspiegelt de beginselen van de **Europese pijler van sociale rechten**, met name beginsel 3 (gelijke kansen) en beginsel 17 (inclusie van personen met een handicap).

In het kader van de strategie zijn op EU-niveau verschillende vlaggenschipinitiatieven gelanceerd, waaronder:

- De **richtlijn betreffende de Europese kaart voor personen met een handicap**, die tot doel heeft het vrije verkeer van personen met een handicap te bevorderen door gelijke toegang te verlenen tot bijzondere voorwaarden en voorkeursbehandelingen voor personen met een handicap in de hele EU;
- Het **Platform handicap**, dat een forum biedt voor samenwerking en uitwisseling van beste praktijken tussen de lidstaten, het maatschappelijk middenveld en de EU-instellingen op het gebied van handicaps;
- **AccessibleEU**, een kenniscentrum dat het delen van informatie en voorbeelden van goede praktijken op het gebied van toegankelijkheid tussen sectoren vergemakkelijkt, en
- **Richt snoeren voor zelfstandig wonen en inclusie in de gemeenschap ten behoeve van personen met een handicap in de context van EU-financiering**, met inbegrip van aanbevelingen voor verbeteringen op het gebied van gemeenschapsgebaseerde ondersteuning en de-institutionalisering.

Uitdagingen

Hoewel deze inspanningen een aanzienlijke vooruitgang betekenen, blijven er belangrijke belemmeringen bestaan. Personen met een handicap in de Europese Unie worden nog steeds geconfronteerd met structurele en wijdverbreide belemmeringen en discriminatie op verschillende gebieden van het leven, waaronder onderwijs, werkgelegenheid, toegang tot diensten en zelfstandig wonen. Zelfgerapporteerde ervaringen met discriminatie zijn de afgelopen vijf jaar in verschillende lidstaten toegenomen (Eurobarometer¹). Tegelijkertijd is het aantal personen met een handicap dat in een institutionele omgeving verblijft, de afgelopen tien jaar niet aanzienlijk gedaald of is in sommige gevallen zelfs toegenomen (Eurofound²), wat wijst op hardnekkige belemmeringen voor de verwezenlijking van inclusieve en toegankelijke ondersteuningssystemen in gemeenschapsverband. Er blijven juridische belemmeringen bestaan voor sommige personen met een handicap van wie de rechtsbevoegdheid vaak wordt ingeperkt of afgenomen. Ondanks de geboekte vooruitgang blijft het een uitdaging om daadwerkelijke toegang tot informatie, producten en diensten te waarborgen. Inperkingen van de rechtsbevoegdheid en beperkte toegankelijkheid vormen belemmeringen voor de deelname van personen met een handicap aan het democratische proces.

Bovendien blijven personen met een handicap aanzienlijk ondervertegenwoordigd op de arbeidsmarkt: de arbeidsparticipatiekloof voor personen met een handicap bedroeg in 2024 24 procentpunt, waarbij ongeveer 51 % van de personen met een handicap in de leeftijd van 20-64 jaar een baan had, tegenover 75 % van de personen zonder handicap (sociaal scorebord). Bovendien blijven personen met een handicap een aanzienlijk hoger risico op armoede of sociale uitsluiting lopen dan personen zonder handicap (Eurostat, EU-SILC).

¹ Speciale Eurobarometer 535 april-mei 2023 Discrimination in the European Union (Discriminatie in de Europese Unie), [Discrimination in the European Union - December 2023 - - Eurobarometer survey](#).

² Eurofound (2024), Paths towards independent living and social inclusion in Europe (Wegen naar zelfstandig wonen en sociale inclusie in Europa), Bureau voor publicaties van de Europese Unie, Luxemburg.

Naast hardnekkige uitdagingen in de praktijk blijven er ook lacunes bestaan in de antidiscriminatiewetgeving van de EU, onder meer wat betreft discriminatie op grond van handicap. De lopende onderhandelingen over de voorgestelde **horizontale richtlijn gelijke behandeling**, die in 2008 werd ingediend, worden nog steeds belemmerd door de uitdaging om aan de vereiste van eenparigheid van stemmen te voldoen.

Doel van de gedachtewisseling

Deze uitdagingen onderstrepen de noodzaak om meer werk te maken van uitvoering en hervormingen van het beleid op EU- en nationaal niveau, en om een dialoog op politiek niveau te blijven voeren. Dit is nu bijzonder belangrijk, aangezien 2025 precies halverwege de uitvoering van de strategie valt. Nu is het juiste moment om de vooruitgang te beoordelen en maatregelen te versnellen.

De ministers wordt daarom verzocht de balans op te maken van de vooruitgang die is geboekt tijdens de eerste helft (2021-2025) van de strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030, de vooruitgang en de resterende belemmeringen in kaart te brengen en mogelijke maatregelen te bespreken om de rechten van personen met een handicap te bevorderen. Deze inzichten moeten als input dienen voor de tweede helft van de strategie en ondersteuning bieden voor verdere inspanningen om op dit belangrijke beleidsterrein zowel op EU- als op nationaal niveau vooruitgang te boeken.

Tegen deze achtergrond wordt de ministers verzocht te antwoorden op de volgende vragen:

1. *Wat zijn volgens u de belangrijkste maatregelen en beleidsinstrumenten om de rechten van personen met een handicap verder te bevorderen? Op welke gebieden blijven de uitdagingen het dringendst?*
2. *Wat moeten de belangrijkste prioriteiten zijn voor de tweede helft (2025-2030) van de strategie inzake de rechten van personen met een handicap? Hoe kan de strategie nationale hervormingen en de uitvoering van wetgeving en beleid in verband met personen met een handicap doeltreffender ondersteunen?*